

Mål C-261/24

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

12 april 2024

Domstol som begär förhandsavgörande:

Curtea de Apel București (Rumänien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

28 februari 2024

Klagande:

Alizeu Eolian SA

Motpart:

Agencia Națională de Administrare Fiscală

DGRFP București – Administrația Fiscală pentru Contribuabili Mijlocii București

DGRFP București – Administrația Sector 4 a Finanțelor Publice

Ministerul Finanțelor – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor

Saken i det nationella målet

Talan i ett förvaltningsrättsligt mål där bolaget Alizeu Eolian SA (nedan kallat Alizeu Eolian) har yrkat i) ogiltigförklaring av ett dekret från ordföranden för Agenția Națională de Administrare Fiscală (Nationella skattemyndigheten) (nedan kallad ANAF) om mallen och innehållet i formuläret för deklaration av skatten på elproducenters överinkomst, ii) ogiltigförklaring av de skattedeklarationer som bolaget på grundval av detta dekret lämnade in med avseende på perioden april–augusti 2022, iii) ogiltigförklaring av de beslut varigenom skattemyndigheterna avslog Alizeu Eolians överklaganden av dekretet och ovannämnda

skattedeklarationer och iv) återbetalning av det belopp som bolaget erlade i skatt på överinkomst med avseende på perioden april–augusti 2022, jämte ränta.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Begäran om förhandsavgörande har framställts med stöd av artikel 267 FEUF och avser tolkningen av artiklarna 49, 56, 63, 107, 108 och 191.2 FEUF, av artikel 17 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna samt av vissa bestämmelser i direktiv 2019/944, förordning 2019/943, förordning 2021/1119, direktiv 2018/2001 och direktiv 2006/112.

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

- 1) Ska artiklarna 107 och 108 FEUF tolkas så, att en nationell lagstiftning enligt vilken en skatt enbart påförs vissa elproducenter, såsom [producenter av el] från förnybara energikällor, och inte alla elproducenter, utgör ett anmälningsskyldigt statligt stöd till de producenter som är undantagna från nämnda skatt?
- 2) Ska artiklarna 3.1, 3.4, 9.2 och 58 b–d i direktiv 2019/944 samt artikel 3 f, g, i och n i förordning 2019/943, enligt vilka medlemsstaterna ska säkerställa lika och icke-diskriminerande villkor för elproducenter, tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning som inför en tilläggsskatt endast för vissa elproducenter, däribland [producenter av el] från förnybara energikällor, medan vissa producentkategorier är undantagna från nämnda skatt, trots att alla elproducenter befinner sig i en jämförbar situation mot bakgrund av bland annat de jämförbara inkomsterna från försäljning av el?
- 3) Ska artiklarna 49, 56 och 63 FEUF samt artikel 17 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning som inför en diskriminerande och orimligt hög skatt endast för vissa elproducenter (däribland [producenter av el] från förnybara energikällor), medan andra producentkategorier är undantagna från nämnda skatt?
- 4) Innan förordning 2022/1854 trädde i kraft, skulle då direktiv 2019/944 och förordning 2019/943 tolkas så, att de utgjorde hinder för en nationell lagstiftning som skulle kunna medföra ett fastställande av försäljningspriset/en begränsning av friheten att fastställa försäljningspriset?
- 5) Ska försiktighetsprincipen och principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren ska betala samt [artiklarna 2.1, 2.2] och 4 i förordning 2021/1119, jämförda med artikel 191.2 FEUF och med artikel 3.1, 3.3 och 3.4 i direktiv 2018/2001, där unionens mål om klimatneutralitet uppställs, tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning som undergräver unionens mål om klimatneutralitet och

unionens energibeskattningspolitik? Om frågan besvaras jakande, vilka kriterier ska då iakttas för att fastställa nämnda skatt i enlighet med ovannämnda principer?

6) Ska artikel 401 i direktiv 2006/112/EG tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning som den som följer av brådskande regeringsdekret nr 27/2022, som inför en omsättningsskatt på inkomster från försäljning av el?

Anförda unionsbestämmelser

Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt: artiklarna 49, 56, 63, 107, 108 och 191.2

Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna: artikel 17

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU: artiklarna 3.1, 3.4, 9.1–9.3 och 58 b–d

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el: artikel 3 b, f, g, j och n

Rådets förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna

Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (europeisk klimatlag): artiklarna 2 och 4

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor: artikel 3

Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt: skälen 4 och 7 samt artikel 401

Anförd praxis från EU-domstolen

Dom av den 6 oktober 1982, CILFIT/Ministero della Sanità (283/81, EU:C:1982:335), dom av den 21 november 1991, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires m.fl./Frankrike (C-354/90, EU:C:1991:440, punkterna 10 och 14), dom av den 12 april 1994, Halliburton Services/Staatssecretaris van Financiën (C-1/93, EU:C:1994:127, punkt 15), dom av den 14 december 1995, Sanz de Lera m.fl. (C-163/94, C-165/94 och C-250/94, EU:C:1995:451), dom av den 3 maj 2001, kommissionen/Frankrike (C-481/98,

EU:C:2001:237, punkt 21), dom av den 15 juli 2004, Pearle m.fl. (C-345/02, EU:C:2004:448, punkterna 30–32), dom av den 15 december 2005, Unicredito Italiano (C-148/04, EU:C:2005:774, punkt 42), dom av den 7 september 2006, Marrosu och Sardino (C-53/04, EU:C:2006:517, punkt 54), dom av den 5 oktober 2006, Transalpine Ölleitung in Österreich (C-368/04, EU:C:2006:644, punkt 39), dom av den 10 april 2008, Marks & Spencer (C-309/06, EU:C:2008:211, punkt 49), dom av den 20 april 2010, Federutility m.fl. (C-265/08, EU:C:2010:205), dom av den 16 februari 2012, Eon Aset Menidjunt (C-118/11, EU:C:2012:97, punkt 76), dom av den 27 januari 2022, Fondul Proprietatea (C-179/20, EU:C:2022:58, punkterna 84 och 85), dom av den 7 april 2022, Autonome Provinz Bozen (C-102/21 och C-103/21, EU:C:2022:272, punkterna 58 och 59) och förslag till avgörande av generaladvokaten Mayras föredraget den 13 november 1974 i mål 33/74, van Binsbergen (EU:C:1974:121, punkt 89)

Anförda nationella bestämmelser

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare (brådskande regeringsdekret nr 27/2022 om åtgärder för slutkunder på el- och naturgasmarknaden under perioden från den 1 april 2022 till den 31 mars 2023 och om ändring och komplettering av vissa lagstiftningsakter, i dess ändrade och kompletterade lydelse) (nedan kallat OUG nr 27/2022): I artikel 15 föreskrivs följande:

- En särskild skatt på 80 procent, beräknad enligt en särskild metod, införs på el- och naturgasproducenternas överintäkter (nedan kallad skatten på överinkomst).
- Skatten är inte tillämplig på överintäkter från produktionskapacitet som har tagits i bruk efter den dag då regeringsdekretet trädde i kraft.
- Skatten på överinkomst ska beräknas enligt den metod som anges i bilaga nr 6, deklarerar och betalas av elproducenter månatligen senast den 25 i månaden efter den månad för vilken den ska betalas.
- Mallen och innehållet i formuläret för deklaration av skatten på överinkomst ska godkännas genom dekret från ANAF:s ordförande.
- Vid beräkning av överinkomsten beaktas inte de kvantiteter av el som säljs av elproducenter (som tillhör rumänska statens portfölj och har ingått oljeavtal) förutsatt att dessa – oavsett om detta sker individuellt eller aggregerat, direkt eller genom dedikerade plattformar för organiserad marknad – erbjuder el delvis eller helt till försäljning inom fem arbetsdagar från den dag då de mottar bud för att köpa el från den systemansvariga för överföringssystemet och de systemansvariga för distributionssystemet som är innehavare av koncession.

Lag nr 206/2022, varigenom OUG nr 27/2022 ändrades och omvandlades till lag, trädde i kraft den 14 juli 2022. Enligt denna lag är skatten varken tillämplig på produktionskapacitet som har tagits i bruk efter den dag då regeringsdekretet trädde i kraft eller på överintäkter från allmännyttiga värmeleverantörer som producerar el från kraftvärme.

Bilaga nr 6 till OUG nr 27/2022 reglerar metoden för att beräkna elproducenters överinkomst, som härstammar från skillnaden mellan den månatliga genomsnittliga enhetsinkomsten från elförsäljning som har förhandlats fram och priset på 450 lei/MWh, det vill säga ett pris som är ungefär två gånger lägre än det pris på 180 euro/MWh som fastställs i förordning 2022/1854 (vilken antogs den 7 oktober 2022).

Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 856/2022 privind modificarea Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 587/2016 pentru aprobarea modelului și conținutului formularelor utilizate pentru declararea impozitelor și taxelor cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reținere la sursă (dekret från ANAF:s ordförande nr 856/2022 om ändring av dekret från ANAF:s ordförande nr 587/2016 om godkännande av mallen och innehållet i formulär för deklaration av den skatt och de avgifter som omfattas av självdeklarations- eller källskattesystemet) (nedan kallat dekret nr 856/2022). Mallen och innehållet i formuläret för deklaration av skatten på överinkomst godkänns i enlighet med artikel 15 i OUG nr 27/2022.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Alizeu Eolian är ett av dotterbolagen till koncernen Engie i Rumänien och producerar el med ett eget vindkraftverk i Brăiladistriktet.
- 2 Alizeu Eolian säljer den producerade elen i) genom bilaterala avtal som ingås på förhand med olika köpare på grundval av det standardiserade elköpsavtal som tillämpas av EFET (European Federation of Energy Traders), vilket förutsätter att handel med kvantiteter av el sker på förhand en lång tid före den faktiska leveransen, och ii) på den kortfristiga elmarknaden/-börsen (dagen före-marknaden) när det gäller överskottet av producerad el jämfört med den kvantitet av el som Alizeu Eolian säljer genom de ingångna bilaterala avtalen.
- 3 Med hänsyn tagen till den stora volatiliteten hos den resurs som Alizeu Eolian använder för att producera el (vinden) och till framtida bilaterala långfristiga åtaganden att leverera vissa kvantiteter av el måste Alizeu Eolian ofta köpa bestämda kvantiteter av el för att sälja dem vidare och därigenom uppfylla sina skyldigheter i kraft av de bilaterala avtalen om försäljning och leverans av el. Försäljning och leverans av el avtalas på timbasis, dag för dag, eftersom det är ytterst svårt att uppskatta och förutse elproduktionen från vindkraft.

- 4 Alizeu Eolian deltar dessutom i balansmarknaden, som i allt väsentligt syftar till att balansera förbrukning och produktion i landet, och har såväl kostnader för inköp av el på dagen före marknaden (vilken säljs vidare för att uppfylla skyldigheterna enligt de bilaterala avtalen med avseende på den el som inte täcks av produktionen) som balanskostnader.
- 5 Artikel 15 i OUG nr 27/2022 trädde i kraft den 1 april 2022. Alizeu Eolian lämnade därför in deklARATIONER av skatten på överinkomst med avseende på månaderna från april till augusti 2022 i enlighet med dessa bestämmelser och på grundval av det formulär som godkändes genom dekret nr 856/2022.
- 6 Alizeu Eolian ingav den 27 juli 2022 förvaltningsrättsligt överklagande av dekret nr 856/2022 och, senare, skatterättsliga överklaganden av ovannämnda skattedeklARATIONER. Skattemyndigheterna avslag både det förvaltningsrättsliga överklagandet av dekret nr 856/2022 och överklagandena av skattedeklARATIONERNA med avseende på månaderna maj och juni 2022.
- 7 Genom talan som väcktes den 1 februari 2023 har Alizeu Eolian yrkat att den hänskjutande domstolen, Curtea de Apel București (Bukarests appellationsdomstol, Rumänien), i förevarande mål mot ANAF, DGRFP București – Administrația Fiscală pentru Contribuabili Mijlocii București (Regionala direktoratet för offentliga finanser i Bukarest – Skattemyndigheten för medelstora skattebetalare i Bukarest), DGRFP București – Administrația Sector 4 a Finanțelor Publice (Regionala generaldirektoratet för offentliga finanser i Bukarest – Byrån för offentliga finanser i distrikt 4, Rumänien) (nedan gemensamt kallade myndigheterna) och Ministerul Finanțelor – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor (Finansministeriet – Generaldirektoratet för skattetvister, Rumänien) (nedan kallat ministeriet) ska
  - ogiltigförklara dekret nr 856/2022,
  - ogiltigförklara de deklARATIONER av skatten på överinkomst som Alizeu Eolian lämnade in med avseende på månaderna från april till augusti 2022,
  - ogiltigförklara beslutet om avslag på det förvaltningsrättsliga överklagandet av dekret nr 856/2022,
  - ogiltigförklara besluten om avslag på överklagandena av taxeringsbesluten med avseende på månaderna maj och juni 2022, och
  - förplikta myndigheterna och ministeriet att till Alizeu Eolian återbetala ett sammanlagt belopp på 28 974 651 RON (rumänska lei) som bolaget erlade i skatt på överinkomst med avseende på perioden april–augusti 2022, jämte ränta.
- 8 Alizeu Eolian har till stöd för sin talan åberopat flera grunder om att de angripna förvaltningsrättsliga åtgärderna strider mot både unionsrätten och den nationella lagstiftningen.

- 9 Myndigheterna och ministeriet har i sina svaromål framställt en rad invändningar och i sak yrkat att talan ska ogillas.
- 10 Under förfarandet har Alizeu Eolian yrkat att den hänskjutande domstolen ska inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen.

Parternas huvudargument

- 11 Till stöd för sin begäran om inhämtande av förhandsavgörande har Alizeu Eolian väckt flera rättsfrågor. Mot bakgrund av dessa anser den hänskjutande domstolen att det för att avgöra målet krävs en tolkning av unionsrätten.
- 12 För det första ska det prövas huruvida bestämmelserna i OUG nr 27/2022, enligt vilka skatten på överinkomst endast införs för vissa kategorier av elproducenter, däribland producenter av el från förnybara energikällor, är förenliga med artikel 107 FEUF.
- 13 För det andra ska det undersökas om den åtskillnad som görs mellan producenter av el från förnybara energikällor och de elproducenter som är undantagna från skatten på överinkomst är förenlig med den allmänna icke-diskrimineringsprincipen. Enligt Alizeu Eolian finns det inga omständigheter som motiverar att lagstiftaren har fastställt de skattskyldiga personerna genom att tillämpa kriteriet om tillhörighet till en specifik ”affärskategori”, och inte kriteriet om den ekonomiska fördelen. Den omtvistade skatten påförs nämligen enbart vissa elproducenter, däribland producenter av el från förnybara energikällor.
- 14 För det tredje ska det prövas huruvida införande av skatten på överinkomst, som dessutom är orimligt hög, är förenligt med etableringsfriheten, friheten att tillhandahålla tjänster och den fria rörligheten för kapital enligt artiklarna 49, 56 och 63 FEUF samt med den grundläggande egendomsrätten, vilken skyddas i artikel 17 i stadgan. Alizeu Eolian är av den uppfattningen att den diskriminerande tillämpningen av den aktuella skatten på en enda företagskategori riskerar att avskräcka de elproducenter som påförs skatten (däribland producenter av el från förnybara energikällor) från att upprätthålla sin verksamhet på den rumänska elmarknaden.
- 15 För det fjärde ska det bedömas om en nationell lagstiftning som medför ett fastställande av försäljningspriset för el eller en begränsning av friheten att fastställa försäljningspriset är förenlig med direktiv 2019/944. Alizeu Eolian hävdar att skatten på elproducenters överinkomst som härstammar från skillnaden mellan det månatliga genomsnittliga försäljningspriset för el och priset på 450 lei/MWh, vilket kan betraktas som ett pristak, påverkar den fria prisbildningen inom denna sektor.
- 16 För det femte ska det prövas om den nationella lagstiftning som inför skatten på överinkomst är förenlig med försiktighetsprincipen och principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid

källan och att förorenaren ska betala, med de skyldigheter som har fastställts på unionsnivå för att nå målen om klimatneutralitet och med unionens energibeskattningspolitik. Om så är fallet ska det fastställas vilka kriterier som ska tillämpas i samband med införande av skatten, eftersom Alizeu Eolian finner att tillämpningen av denna skatt på enbart vissa elproducenter, däribland producenter av el från förnybara energikällor, strider mot unionens miljöpolitik.

- 17 För det sjätte ska det undersökas huruvida en nationell lagstiftning som innebär att en omsättningsskatt införs på inkomster från försäljning av el är förenlig med artikel 401 i direktiv 2006/112, när det beaktas att varken de kostnader för inköp som producenter har för att uppfylla sina avtalsmässiga skyldigheter eller deras driftskostnader får dras av från beskattningsunderlaget.
- 18 *Myndigheterna* har gjort gällande att begäran om inhämtande av förhandsavgörande från EU-domstolen ska avvisas, eftersom samtliga tolkningsfrågor som Alizeu Eolian har ställt endast avser bestämmelserna i OUG nr 27/2022 och inte dekret nr 856/2022, vilket begärs ogiltigförklarat i förevarande fall. Alizeu Eolian vill i själva verket att EU-domstolen ska meddela ett beslut som ska vägleda den hänskjutande domstolen i dess avgörande i målet. Vidare avser de frågor som den hänskjutande domstolen har formulerat endast särskilda aspekter av det nationella målet. Följaktligen är de villkor för upptagande till sakprövning som föreskrivs i artikel 267 FEUF inte uppfyllda.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 19 Den hänskjutande domstolen preciserar att ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken, både vad gäller Alizeu Eolians argument om att skatten på överinkomst är rättsstridig och vad gäller verkningarna av unionsrättens bestämmelser om statligt stöd samt skattens förenlighet med de grundläggande friheterna, de allmänna principerna i unionsrätten, politiken för beskattning av förnybar energi och åtagandena vad gäller klimatneutralitet.
- 20 Mot bakgrund av EU-domstolens praxis (domen Marrosu och Sardino, punkt 54, och domen Eon Aset Menidjunt, punkt 76) och den omständigheten att det i förevarande fall är fråga om att klargöra huruvida några nationella bestämmelser och en nationell myndighets praxis är förenliga med unionsrättens bestämmelser och allmänna principer, konstaterar den hänskjutande domstolen att det onekligen finns ett samband med unionsrätten. Den hänskjutande domstolen påpekar även att de frågor som har framställts inte redan har varit föremål för förhandsavgörande i ett liknande mål och inte har prövats av EU-domstolen. Den hänskjutande domstolen finner således, i enlighet med de kriterier som EU-domstolen slog fast i målet CILFIT/Ministero della Sanità, att den korrekta tillämpningen av unionsrätten inte är så uppenbar att det inte finns utrymme för något rimligt tvivel beträffande svaret på frågorna.

a) Den första tolkningsfrågan

- 21 Den hänskjutande domstolen anser att svaret på denna fråga är nödvändigt för att fastställa i vilken utsträckning skatten på överinkomst utgör ett statligt stöd till de elproducenter som är undantagna från skatten och vilket enligt artikel 108.3 FEUF skulle ha anmälts till Europeiska kommissionen.
- 22 Den hänskjutande domstolen påpekar att, även om det i artikel 108.2 FEUF stadgas att bedömningen av huruvida ett statligt stöd är förenligt med den inre marknaden omfattas av kommissionens exklusiva behörighet (domen *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires m.fl./Frankrike*, punkt 14, och domen *Unicredito Italiano*, punkt 42), ankommer det ändå på de nationella domstolarna att säkerställa skyddet för enskildas rättigheter vid åsidosättande av skyldigheten att i förväg anmäla statligt stöd till kommissionen (domen *Autonome Provinz Bozen*, punkt 59). De nationella domstolarna är behöriga att tolka begreppet statligt stöd och att avgöra huruvida en åtgärd som har vidtagits av en medlemsstat utgör statligt stöd (domen *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires m.fl./Frankrike*, punkt 10, och domen *Transalpine Ölleitung in Österreich*, punkt 39).
- 23 Mot bakgrund av EU-domstolens praxis påpekar den hänskjutande domstolen vidare att EU-domstolen, på området för statligt stöd, är behörig att tillhandahålla den hänskjutande domstolen alla uppgifter som kan hjälpa den att avgöra huruvida en nationell åtgärd ska anses utgöra statligt stöd i den mening som avses i unionsrätten (domen *Fondul Proprietatea*, punkt 84). Dessutom har skyldigheten att inte genomföra ett planerat stöd förrän det har anmälts till kommissionen och kommissionen har genomfört sin preliminära granskning enligt artikel 108.3 FEUF direkt effekt (domen *Pearle m.fl.*, punkterna 30–32).
- 24 Den hänskjutande domstolen konstaterar att en sådan situation även föreligger i förevarande fall, eftersom Alizeu Eolian har gjort gällande att den åtgärd genom vilken skatten på överinkomst införs utgör ett statligt stöd, för vilket anmälningsskyldigheten inte har iakttagits. Även om den nationella domstolen under dessa omständigheter inte får pröva huruvida stödet är förenligt med den inre marknaden, ankommer det emellertid på den att fastställa att stödet är rättsstridigt när det inte har anmälts i enlighet med artikel 108.3 FEUF, eftersom den direkta effekten av denna bestämmelse kräver att den berörda personens rättigheter skyddas på detta sätt.
- 25 Den hänskjutande domstolen anser således att den behöver EU-domstolens vägledning om vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att den aktuella åtgärden ska anses utgöra statligt stöd, i synnerhet kriteriet att den angripna åtgärden ger en selektiv fördel, när det beaktas att vissa kategorier av elproducenter är undantagna från skatten på överinkomst.

b) Den andra frågan

- 26 Enligt den hänskjutande domstolen är EU-domstolens tolkning nödvändig för att avgöra i vilken utsträckning skatten på överinkomst, som endast påförs vissa elproducenter, är förenlig med de allmänna principerna om likhet inför lagen och icke-diskriminering samt med medlemsstaternas skyldighet att säkerställa lika och icke-diskriminerande villkor för aktörerna på elmarknaden. Principen om likabehandling innebär emellertid att diskriminering ska uteslutas och att personer i identiska och jämförbara situationer ska behandlas lika.
- 27 Vad specifikt gäller energisektorn reglerar de åberopade unionsrättsliga bestämmelserna medlemsstaternas skyldighet att säkerställa lika och icke-diskriminerande villkor för elproducenter (artikel 3 i direktiv 2019/944) och att inte snedvrیدا konkurrensen genom att skapa en konkurrensnackdel för vissa marknadsaktörer.
- 28 Vidare har tillämpningen av denna princip utgjort grunden för hur principen om skatteneutralitet har utvecklats på unionsnivå, vilket innebär att medlemsstaterna inte får skapa omotiverad diskriminering mellan skattebetalare. Den hänskjutande domstolen hänvisar till EU-domstolens relevanta praxis (domen kommissionen/Frankrike, punkterna 21 och 22, och domen Marks & Spencer, punkt 49).
- 29 Åtgärderna i OUG nr 27/2022 tycks åsidosätta principerna om likhet inför lagen och icke-diskriminering, eftersom dessa åtgärder inför olika beskattning av producenter av el från förnybara energikällor och de andra producentkategorier som befinner sig i en jämförbar situation, utan att nödvändigheten av eller lämpligheten i denna åtskillnad eller diskriminering är motiverade. I ett sammanhang där alla elproducenter är verksamma på samma marknader på unionsnivå och/eller nationell nivå och således är konkurrenter och befinner sig i en jämförbar situation, uppnår de producenter som inte omfattas av denna skatt en konkurrensfördel jämfört med de producenter som påförs skatten. Olika behandling av vissa aktörer i lika situationer leder emellertid till att ett selektivt och diskriminerande system inrättas, vilket begränsar konkurrensen.
- 30 Den hänskjutande domstolen anser följaktligen, bland annat mot bakgrund av punkt 15 i domen Halliburton Services/Staatssecretaris van Financiën, att det är nödvändigt att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen för att få klarhet i huruvida de unionsrättsliga bestämmelserna om principerna om likhet inför lagen och icke-diskriminering samt om medlemsstaternas skyldighet att säkerställa lika och icke-diskriminerande villkor för aktörerna på elmarknaden utgör hinder för att införa den skatt på överinkomst som regleras i OUG nr 27/2022.

c) Den tredje frågan

- 31 Enligt den hänskjutande domstolen rör denna fråga de verkningar som den aktuella skatteåtgärden har på etableringsfriheten, friheten att tillhandahålla

tjänster och den fria rörligheten för kapital, i och med att denna beskattning skulle kunna avskräcka koncernen Engie, i vilken Alizeu Eolian ingår, från att fortsätta att bedriva produktion av el från förnybara energikällor i Rumänien. EU-domstolens tolkning är nödvändig för att döma i saken, eftersom frågan uppstår huruvida skatten, som på ett diskriminerande sätt påförs en enda kategori av elproducenter, är oproportionerlig/omotiverad.

- 32 En producent av el från förnybara energikällor som har för avsikt att ta sig in på eller upprätthålla sin verksamhet på den rumänska elmarknaden blir med andra ord föremål för överbeskattning. Detta leder till att den aktuella marknaden inte är attraktiv för produktion av ”ren” energi och till en inskränkning av etableringsfriheten, trots att Rumänien är ett land med stor potential inom denna sektor. Den omständigheten att skatten är orimligt hög leder dessutom till konfiskering av en del av vinsten, vilket strider mot artikel 17 i stadgan.

d) Den fjärde frågan

- 33 Den hänskjutande domstolen påpekar att det i förevarande fall uppkommer en fråga huruvida skatten på överinkomst medför ett fastställande av försäljningspriset eller en begränsning av friheten att fastställa försäljningspriset. I så fall skulle skatten strida mot bestämmelserna i direktiv 2019/944 och förordningarna 2019/943 och 2022/1854. Ett sådant offentligt ingripande i försäljningspriset för el utgör till sin natur ett hinder för förverkligandet av en fungerande inre marknad för el och därigenom en restriktion för handel mellan medlemsstater.
- 34 Den hänskjutande domstolen hänvisar till kommissionens meddelande av den 13 oktober 2021 med rubriken ”Ta itu med stigande energipriser: en verktygslåda för åtgärder och stöd” och påpekar att införandet av den omtvistade skatten tycks överträda gränserna för ingripanden i prissättningen på el. En sådan åtgärd fastställer pristak på grossistmarknaden och inte på slutkundsmarknaden, som i det sistnämnda fallet givetvis inte enbart omfattar hushållskunder. Vidare fastställer nämnda åtgärd indirekt pristak för icke-hushållskonsumenter utanför de gränser som är tillåtna enligt direktiv 2019/944. Enligt direktivet utgör prissättningen på el dock en fundamentalt snedvridande åtgärd för konkurrensen. Även om OUG nr 27/2022 inte direkt fastställer något pristak, tycks åtgärden om införande av skatten på överinkomst ha en betydande inverkan på marknadsbeteendet och påverka den fria prisbildningen.
- 35 I artikel 9 i direktiv 2019/944 anges de villkor som ska vara uppfyllda för att motivera införandet av skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster. Även mot bakgrund av EU-domstolens relevanta praxis (domen av den 20 april 2010, Federutility m.fl.) ska den konkreta åtgärden vara motiverad med hänsyn till ett allmänt ekonomiskt intresse och begränsad till utsatta eller energifattiga konsumenter, iaktta proportionalitetsprincipen, vara klart definierad, öppen, icke-diskriminerande och kontrollerbar samt garantera att elföretag i unionen kan nå ut till nationella konsumenter på lika villkor.

- 36 Åtgärden om införande av skatten på överinkomst tycks inte vara klart definierad, öppen och icke-diskriminerande, eftersom det inte är lätt att kontrollera eller förutse vare sig pris- eller skattenivån. Skatten har fastställts utan någon studie som anger metoden för beräkning av satsen om 80 procent eller beloppet på 450 lei/MWh (vilket ska täcka produktions- och investeringskostnader) eller effekten av denna nya skattebörda på producenter av el från förnybara energikällor.
- 37 Genom att införa skatten på överinkomst för producenter av el från förnybara energikällor har rumänska staten uppenbarligen gått utöver vad som är nödvändigt för att skydda konsumenterna, i och med att åtgärden är onödig och oproportionerlig, när det beaktas att staten i detta avseende har infört ett system för kompensation och fastställande av ett pristak för leverans till konsumenterna. Tillämpningen av skatten på överinkomst leder dessutom till dubbelbeskattnings av producenternas inkomster, eftersom producenter även ska betala bolagsskatt i enlighet med skattelagen.

e) Den femte frågan

- 38 I och med att försiktighetsprincipen och principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren ska betala enligt artikel 191.2 FEUF har åberopats i det nationella målet, anser den hänskjutande domstolen att EU-domstolens tolkning är nödvändig för att avgöra om dessa principer har direkt effekt och huruvida en skatt på överinkomst strider mot de nämnda principerna för det fall den är tillämplig på producenter av el från förnybara energikällor, men inte även på producenter av el från fossila bränslen.
- 39 Mot bakgrund av de mål på unionsnivå som uppställs i den europeiska gröna given – vilka tycks undergrävas genom den angripna åtgärden, som omfattade bland annat producenter av el från förnybara energikällor, om än under en begränsad period – önskar den hänskjutande domstolen dessutom få klarhet i huruvida staten genom nämnda åtgärd har åsidosatt sina skyldigheter vad gäller de mål om klimatneutralitet för åren 2030 och 2050 som uppställs i direktiv 2018/2001 och förordning 2021/1119.
- 40 Avslutningsvis finner den hänskjutande domstolen att det även är nödvändigt att undersöka huruvida staten genom att införa skatten på överinkomst har åsidosatt sina skyldigheter vad gäller unionens energibeskattningspolitik och därigenom inte uppfyllt ovannämnda principer, vilka fastställs i artiklarna 2.1, 2.2 och 4.1 i förordning 2021/1119, jämförda med artikel 191.2 FEUF.

f) Den sjätte frågan

- 41 I det nationella målet har Alizeu Eolian gjort gällande att skatten på överinkomst i själva verket utgör en omsättningsskatt på inkomster från försäljning av el och inte beaktar elproducenternas kostnader. På så sätt strider införandet av denna omsättningsskatt mot artikel 401 i direktiv 2006/112.

- 42 Mot denna bakgrund anser den hänskjutande domstolen att EU-domstolens tolkning är nödvändig för att avgöra om artikel 401 i direktiv 2006/112 utgör hinder för att införa en sådan omsättningskatt. Det ska beaktas att varken de kostnader för inköp som elproducenter har för att uppfylla sina avtalsmässiga skyldigheter eller deras driftskostnader får dras av från beskattningsunderlaget, i och med att skatten tas ut på överinkomst.

ARBETSDOKUMENT